

»Iskanje pravega zvena v kakofoniji sveta, ki nas obdaja«

Ponočnjaki v Lutkovnem gledališču Maribor Na kratkočasen način spoznati strašljive nočne zvoke, se iz njih kaj naučiti in v njih uživati

Ušesa nimajo vek, da bi jih lahko zaprli, zato smo ves čas izpostavljeni zvokom. Na vsakdanji hrup se sčasoma navadimo, naš sluh predrami iz otopenosti le tišina, saj smo pozorni na zvoke, ki prihajajo iz nje. To se zgodi ponoči, ko se mesto umiri in se tihi zvoki v temi slišijo kot mogočni, navadni pa postanejo strašljivi. Tudi za deklico Tonko ...

PETER RAK

Takšno je izhodišče predstave *Ponočnjaki* režiserja, avtorja glasbe in izvornih glasbil Petra Kusa ter dramaturginje Tere Žeželj v Lutkovnem gledališču Maribor. Avtorja sta opozorila, da zvoki ne prihajajo le iz naravnega okolja, temveč so to predvsem zvoki civilizacije: brnenje prometa, ropot strojev in tovarn, glasovi in kriki ljudi ter neprestana glasbena podlaga, ki doni

iz zvočnikov. Sluha tudi ne moremo »obrniti proč«, tako kot lahko storimo s pogledom, zato smo nenehno izpostavljeni hrumenju našega okolja.

Zvečer in ponoči se zvočna kulisna spremeni. V takšni vsem dobro znani situaciji se znajde tudi deklica Tonka, ki se zvečer odpravi spat. V strahu pred nevidnimi nočnimi zvoki, ki jih ne prepozna, pokliče mamo in očeta. Poskusita ji dopovedati, da sliši čisto običajne zvoke, pri vsakem si mora le predstavljati, kako je nastal, pa je ne bo več strah. Mama ji poskusi razložiti zvočni svet še s poučno pravljico o Grdoglaski; to je mitična zvočna pošast, stara kot svet, ki v sebi združuje vse znane in neznane zvoke, jih pošilja v svet in nadzoruje. Ko ponoči zaspi, se ji nekateri zvoki izmuznejo in v temni noči svobodno zaživijo.

Prispodoba Grdoglaske podžge Tonkino radovednost. Za vsakim

Da ne bo ostalo zgolj pri predstavi: gledališki list otrokom – Ponočnjaki so primerni za starejše od petih let – omogoča tudi izdelavo nosne flavte iz papirja. Z nekaj truda lahko nanjo zaigrate tone v obsegu ene oktave.

nočnim zvokom zdaj prepozna drugačno zvočno prikazen. Naenkrat je njena soba polna nenavadnih zvočnih bitij, ponočnjakov. Spoznava jih, muzicira z njimi in odkriva glasbene svetove. Tako si

sredi neartikulirane kakofonije, kateri smo ljudje prisiljeni žive Tonka ustvari svoje zvočno okolje ter iz prestrašenega otroka postar ustvarjalna in samosvoja deklica. S svojo odločnostjo nam pokaže kako dragocen je zvočni svet; našo osebnostno rast in kako aktivnim in ustvarjalnim poslušanjem odkrivamo tudi bistvo same sebe in svojega bivanja. Zvočnem nasilju sodobnega sveta se ne moremo izogniti z umikom iz sve zvokov in civilizacije, temveč z »i kanjem pravega zvena, svoje glabe in smisla v kakofoniji sveta, nas obdaja«.

Avtor likovne podobe je Greg Lorenci, v tem *Zvočnem popotovanju skozi noč*, kot je predstava ponaslovljena, bodo nastopili Uršl Cvetko, Miha Bezeljak, Elena Vol in Michael A. Pöllmann. Projekt nastal v koprodukciji z werk89 Dunaja in zavodom Kuskus.

S *Ponočnjaki* lahko muziciramo in odkrivamo glasbene svetove. FOTO BOŠTJAN LAH